

گفت‌وگویی «توسعه ایرانی» با مهدی محب‌علی، هنرمند نقاش

در نقاشی‌هایم به خصلت‌های هنر معاصر توجه دارم

بهروز فائقیان

گفت‌وگویی با این هنرمند بخشی از تجربه‌های هنری هشت ساله او را مرور می‌کنیم.

■ در هشت سال گذشته بر مجموعه بزرگی از نقاشی تمرکز داشته‌اید که ارائه‌های متعددی از آن‌ها شده و در عین حال گونه‌گونی و تنوع بصری قابل توجهی را شامل می‌شود. درباره این مجموعه بگویید.

پیش از این که دوره نقاشی سنگ‌ها را شروع کنم، در تکاپوی تجربه‌های نو و متفاوت در نقاشی و در ارتباط با اینکه حقیقتاً چه سوزهای برایم همواره جذابیت داشته، به این نتیجه رسیدم که پاسخ این پرسش در نقاشی از طبیعت نهفته است. شروع کار با مجموعه‌ای از تابلوهای کوچک چشم‌اندازهایی از کوهستان همراه بود که الان هم خیلی آن‌ها را دوست دارم. سنگ‌ها هم از دل همین مجموعه بیرون آمد و در واقع موضوع و شکل گرفتن تکنیک کارهای بعدی همانجا اتفاق افتاد. تکنیک افشادن و پاشیدن رنگ در بوم‌های اندازه کوچک برایم جذابیت داشت و در ادامه که کارها در ابعاد بزرگ‌تر

دنیال کردم، آنجا هم به نتایج خوبی رسیدم. در این تجربه‌ها هم شیوه کار و هم فضای صمیمانه‌ای که بر کارها حاکم بود، برایم لذت‌بخش و شیرین بود. مجموعه‌ای که آرام در این مسیر شکل گرفت منجر به نمایشگاهی در سال ۱۳۹۱ در گالری الهه شد که اولین ارائه این دوره از نقاشی‌هایم بود و تا جایی که به‌طور خوبی این نمایشگاه‌ها را می‌دیدم. دیگر رسیدم. در نمایشگاه اول، نقاشی‌ها همچنان ترکیبی از منظره و سنگ بود، ولی در نمایشگاه دوم مفهوم سنگ به طور مشخص برایم برجسته‌تر شد و مرکزیت پیدا کرد که شاید بتوان گفت با خصلت‌های هنر معاصر هم نسبت‌هایی پیدا می‌کرد. بازی کردن با مفهوم سنگ و جذابیت پیدا کردن حجم و فرم سنگ‌ها موجب شد تا در کنار نقاشی‌ها حجم‌هایی از سنگ‌ها هم بسازم که در نهایت به مجموعه‌ای متفاوت منجر شد. نمایشگاه دوم در سال ۱۳۹۳ باز هم در گالری الهه رخ داد. کمی بعد پر فرور منسی را بر همین پایه اجرا کردم که طی آن حجمی از سنگ بر دوش در مسیر کوهستان درین راه می‌رفتم. در ادامه نقاشی با سوز

سنگ سوزهای است که می‌توان مفاهیم و مسائل مختلفی را در کاراکترش جاداد و از طریق آن بازگو کرد. به عنوان یک عنصر همیشگی در زندگی بشر، سنگ‌هایی بی‌شمار و تمثیل‌هایی بی‌شمار و گوناگون را با خود حمل کنند و به طور مستقیم یا غیرمستقیم داستان‌های مختلفی را روایت کنند

سنگ‌ها ایده‌های مختلفی به سراغم آمد؛ از جمله مجموعه‌های پنجاه‌تایی از نقاشی‌ها که در نهایت چیدمانی از سنگ را شکل می‌داد؛ همچنین نقاشی‌هایی چندبخشی با چند لته که در قالب نمایشگاهی در کارگاه شخصی‌ام ارائه شد.

■ از ورود بعضی خصلت‌های هنر معاصر در این دوره نسبتاً طولانی نقاشی بر اساس یک محور مرکزی گفتید. اما به نظر می‌رسد در این مجموعه بزرگ و مفصل از

نقاشی‌های شما با ایده‌های تودرتویی مواجه هستیم که به موازات هم شکل می‌گیرند. با این حال شاید سوزهای محوری این نقاشی‌ها، حلقه‌ار تباطی اصلی در این میان است. این نگاه مفهومی را چطور دنبال کردید؟

بخشی از این نگاه مفهومی در همراهی تعدادی از نقاشی‌ها با متن یا اشاره‌های متنی شکل می‌گرفت و در جاهایی حتی در عنوان نمایشگاه‌ها و مجموعه‌هایم بروز پیدا می‌کرد. عنوانی نداشت، اما در نمایشگاه‌های بعدی روی عنوان‌ها هم درنگ و تأمل کردم. عنوان نمایشگاه دوم من از این مجموعه نقاشی‌ها این بود: «...سنگ است» که در واقع به نوعی اشاره‌ای بود به این که خیلی از چیزها و مفاهیم با مضمون سنگ می‌توانند در ارتباط باشند. همچنین در بعضی از اتودها و اجراها از عنوان‌هایی چون «سنگ بزرگ»، «پدر» و «خانواده» استفاده کردم. در مجموعه بعدی که در قالب نمایشگاه سوم و با عنوان «سنگ‌گین باش» ارائه شد این عنوان‌ها و مفاهیم بیشتر توسعه یافتند و حتی در قالب نوشتارهایی به فضای نقاشی‌ها راه پیدا کردند.

■ سنگ به عنوان سوزی مرکزی این نقاشی‌ها و از نظر نگاه شما به عنوان آفریننده این مجموعه اساساً قرار است اشاره دهنده چه مضامینی باشد؟ می‌بینیم که در بعضی از آثار این مجموعه بزرگ‌ار جاعات تاریخی و اجتماعی هم گاه‌به‌گاه نمایان می‌شوند.

فکر می‌کنم سنگ برای همه ما عنصر و چیزی جذاب باشد و شاید قبل از اینکه به بار معنایی و مفهومی آن فکر کنیم، کشش خاصی به لحاظ موجودیت خود نیز برای ما دارد. شاید از این نظر که

عکس در نمایشگاه‌های هنری است، که در این مورد، علیرغم همه تحولات جهانی در تغییر زیبایی‌شناسی کلاسیک و مدرن، اما به دلیل مواجهه با بازار در مورد عکس مستند، رعایت زیبایی بصری و فرمال تأثیر بسزایی را در موفقیت آن به عهده دارد. این موضوع تاحدی حائز اهمیت است که برخی از دلالات بزرگ عکس در گالری‌ها و موزه‌های معتبر، مشخصات شیئی عکس، شامل نوع چاپ، امضا داشتن یا نداشتن را از ملاک‌های مهم ارزش‌گذاری اثر تلقی می‌کنند.

و بالاخره نوع دیگر عکاسی که کم‌تر می‌توان آن را مستند نامید، هر چند گرایش آن به ثبت چیزهایی که وجود دارند، آن را به این سمت نیز نزدیک می‌کند، Deadpan photography و neotopography است دو گرایشی که با رویکردی انتقادی، به سمت نمایش بدون هیچ‌گونه جهت‌گیری و زاویه‌بخشی دارند، گرایشی به نمایش هر چه سردتر و بی‌احساس‌تر بناها، مکان‌ها و مناظر، با پیروی از قواعد مدرن و ساختارگراد فرم، استفاده از جسمیت و کیفیت والا، ابعاد بسیار بزرگ و شینیت ساخته و پرداخته شده. به گونه‌ای که هر گونه قضاوت آشکار مبرای باشند. بسیاری از آثار بزرگان این نوع از عکاسی از زمره گران‌قیمت‌ترین عکس‌های فروخته شده در حراجی‌ها هستند و می‌توان گفت ولایی شیئی این آثار آن را به موفقیت نقاشی‌های کلاسیک در بازار هنر نزدیک کرده است.

نمایشگاه اول من از این مجموعه نقاشی‌ها عنوانی نداشت، اما در نمایشگاه‌های بعدی روی عنوان‌ها هم درنگ و تأمل کردم. عنوان نمایشگاه دوم من این بود: «...سنگ است»؛ که اشاره‌ای بود به این که خیلی از مفاهیم می‌توانند با مضمون سنگ در ارتباط باشد

یکی از عناصر همیشگی در زندگی انسان است، شاید به لحاظ اینکه بسیار قدمت دارد و از اولین چیزهایی است که بشر با آن سروکار داشته است. سنگ سوزهای است که شاید می‌توان مفاهیم و مسائل مختلفی را در کاراکترش جاداد و از طریق آن بازگو کرد. به عنوان یک عنصر همیشگی در زندگی بشر، فکر می‌کنم سنگ‌ها می‌توانند تمثیل‌هایی بی‌شمار و گوناگون را با خود حمل کنند و به طور مستقیم یا غیرمستقیم داستان‌های مختلفی را روایت کنند.

■ با توجه به اینکه با گذشت حدود هشت سال، همچنان در این فضای ذهنی به تجربه‌ها بتان در این مسیر مشغولید، این تجربه‌ها چه ابعاد و زوایای دیگری از این ذهنیت را می‌توانند در خود بپروراند؟

یکی از این جنبه‌ها که به آن فکر می‌کنم جلوه‌های بصری این مجموعه است که می‌تواند به عرصه‌های تازه‌تر وارد شود؛ مثلاً به سمت انتزاعی‌تر شدن و حتی دکوراتیو شدن برود. به زعم من حتی در آثار پیشین این مجموعه چنین ظرفیت‌هایی وجود داشت، ولی از آنجا که گرایش به مفهوم در آن دوره برایم پررنگ‌تر بود، کمتر به چنین جنبه‌هایی اعتنا کردم. علاوه بر این‌ها، ایده‌هایی هم در زمینه مکانیکال شدن سوزها در ذهن دارم که می‌تواند ابعادی دیگر از این تجربه‌ها را دربرگیرد.

بوم خبر

بر بایبی نمایشگاه نقاشی و مجسمه فرشید متقالی

نمایشگاهی از آثار فرشید متقالی هنرمند شناخته شده این روزها در گالری اعتماد بر پا شده است. بخش اصلی این نمایشگاه به نقاشی‌های پرتره اختصاص دارد و تعدادی از مجسمه‌های او نیز در این مجموعه به نمایش درآمده است. آدم‌ها سوزهای اصلی و در واقع تنها مسئله مهم در این آثار هستند و به همین دلیل همه فضای کادر را اشغال می‌کنند. در اطراف آن‌ها هیچ شیئی یا فضا سازی دیده نمی‌شود و همین تأکید دوباره بر اهمیت چهره‌هاست. چهره‌هایی که در ابعاد چندین برابر اندازه طبیعی روی بوم آمده‌اند، مخاطبی را که مقابل آن‌ها می‌ایستد مقهور خود کرده و حتی او را وادار به حفظ فاصله می‌کنند تا بهتر امکان دیدن تصویر و درک رابطه میان سطوح را داشته باشد. مجسمه‌های این مجموعه نیز همان خصوصیات نقاشی‌ها را در خود دارند. در این آثار هم رنگ در درجه اول اهمیت قرار دارد و برخلاف اغلب آثار حجمی که فرم‌ها باعث شکل گرفتن مجسمه می‌شوند، در این آثار رنگ‌ها هستند که قسمت‌های مختلف را تفکیک کرده و فرم موردنظر را تداعی می‌کنند. در واقع رنگ در این آثار کامل‌کننده حجم‌هایی نیم‌برجسته است و به عنوان یکی از بعدهای مجسمه وارد عمل می‌شود. طلایی به عنوان رنگ غالب این آثار با هم مخاطب را به یاد سنت‌های تاریخی نقاشی ایرانی می‌اندازد و ردیابی از نگارگری کهن در فرم‌هایی امروزی دیده می‌شود. نمایشگاه آثار فرشید متقالی تا ۲۷ اسفندماه در گالری اعتماد به نشانی میدان هفت تیر، خیابان مفتوح جنوبی، بین بست شیروی، پلاک ۲۵ ادامه دارد.

برگزاری سالانه هنر برای هدیه در گالری آرتیبیش

سومین دوره نمایشگاه هنر برای هدیه ۱۶ اسفند در گالری آرتیبیش افتتاح می‌شود. در این نمایشگاه بهترین آثاری که برای هدیه‌دادن مناسب‌اند جمع‌آوری شده تا برای مناسبت‌های نزدیک به پیش‌روست. هنر دوستان را آماده هدیه‌دادن به عزیزانشان کند. آثار این نمایشگاه آنلاین به طریقی گزینش شده‌اند که با مناسب‌ترین قیمت ممکن از سوی هنرمند تنظیم شده باشند، بنابراین برای کسانی که به‌تازگی مجموعه‌دار هنر شده‌اند و آثار هنری را جمع‌آوری می‌کنند نمایشگاهی با ارزش است. هنر برای هدیه اولین بار اسفند ۱۳۹۶ در آرتیبیش افتتاح شد و ایده اولیه آن از آنجاست که گرفت که با افتتاح این نمایشگاه خریداران هنری که محدود به مجموعه‌داران می‌شدند گسترش پیدا کنند و دوست‌داران هنری که تاکنون هنر خریداری نکردند از معدود خریداران هنر هدیه‌دریافت‌کننده و خود نیز در آینده به خریداران هنر تبدیل شوند و با گسترش این رفتار فرهنگ و هنر را توسعه دهند. در این نمایشگاه ۱۵۰ اثر هنری از مجموعه‌های خصوصی هنرمندان آرتیبیش جمع‌آوری شده و بسیاری از آن‌ها به دلیل ماهیت جامع و تنوع گسترده خود برای تبادل هدیه‌های هنری و سرمایه‌های هنری بسیار جذاب هستند. بازدید، خرید و تماشاای آثار این نمایشگاه آنلاین از طریق لینک http://bit.ly/art_for_gift امکان‌پذیر خواهد بود تا به همه افرادی که ساکن تهران نیستند این امکان را دهد هدیه خود را به صورت آنلاین خریداری کنند. علاقه‌مندان برای بازدید از آثار این نمایشگاه می‌توانند با هماهنگی قبلی از طریق شماره تلفن ۰۲۱۲۲۹۲۲۵۳ اقدام کنند.